

KUOLEMAN PORTILLA

Pekka Ervastian esitelmä 27.9.1925

Teosofisissakin piireissä, kuten kaikki tiedämme, ollaan epävarmoja ja epätietoisia siitä, onko Jeesus Kristuksella keskeinen asema tämän ihmiskunnan historiassa ja tämän planeettamme elämässä. Kaikki teosofit, kuten tiedätte, eivät ole yhtä mieltä tästä asiasta. Toiset ajattelevat, että Jeesus Kristuksella on hyvin keskeinen asema, mutta toiset taas ovat sitä mieltä, että hänen asemansa on sama kuin toistenkin uskontojen perustajien.

Tietenkin on selvää, että jos kysymme uskovaisilta kirkkokristityiltä, mikä on Jeesus Kristuksen asema, silloin he luonnollisesti vakuuttavat, että Jeesus Kristus on ensimmäinen kaikista, ja että toisten uskontojen perustajat ovat olleet vain ihmisiä. Kuitenkin tiedämme, että teosofinen liike on valaissut tätä kysymystä, on paljastanut meille sen tosiseikan, että kaikki uskonnot itse asiassa ovat kotoisin samasta alkulähteestä, ovat kuin oksia samasta puusta.

Teosofinen liike on alusta alkaen sanonut, että on ollut olemassa aikojen aamusta lähtien Salainen Valkoinen Veljeskunta, jonka ensimmäiset jäsenet tulivat tänne meidän planeetallamme toiselta meidän aurinkokuntamme planeetalta. Kun ihmiskunta oli alkanut tällä planeetalla elää ensimmäisiä lapsuusaikojaan, silloin tuli tänne muualta pitkälle kehittyneitä ihmisolentoja jouduttaakseen meidän kehitystämme. Niistä ovat vielä jotkut olemassa täällä meidän planeetallamme. Nämä korkeat opettajat perustivat tuon ns. Salaisen Valkoisen Veljeskunnan, joka aina silloin tällöin ihmiskunnan olemassaolon aikana on tarpeen vaatiessa lähettänyt jonkun lähettiläänsä keskuuteemme muistuttamaan ihmisiä siitä, että elämä ja olemassaolo ei suinkaan rajoitu tähän fyysiseen kehoon, vaan että elämä ja olemassaolo on laadultaan henkinen, että ihmiset itse

asiassa ovat henkiolentoja, että me olemme täällä kuin koulussa, jossa opimme viisaiksi ja hyviksi, itsetietoisiksi kansalaisiksi Jumalan henkisessä maailmankaikkeudessa.

Nämä suuret Salaisen Valkoisen Veljeskunnan lähettiläät, jotka silloin tällöin tulevat maailmaan ja perustavat uusia uskontoja, aina muistuttavat meitä ihmisiä noista suurista perustotuuksista. Ja sentähden me juuri Madame Blavatskyn alkuun panemasta teosofisesta sanomasta olemme saaneet tietää, että kaikki uskonnot ovat kotoisin samasta alkujuuresta, samasta Salaisesta Valkoisesta Veljeskunnasta, ja että kaikki uskontojen perustajat ovat tämän veljeskunnan jäseniä ja siis tasa-arvoisia keskenään. Teosofisen liikkeen taholta olemme saaneet tämän sangen veljellisen käsityksen uskonnoista.

Mutta me tiedämme, olemme tulleet huomaamaan, kun syvemmin olemme tutkineet kaikkia uskontoja ja kristinuskoa, että Jeesus Kristuksella saattaa olla hyvin merkillinen asema tässä samaisessa veljeskunnassa, että hänen asemansa on sen laatuinen, että hänelle hyvällä syyllä voidaan omistaa erikoinen asema. Ja kun tutkimme Madame Blavatskyn kirjoja, huomaamme että hän on tiennyt näistä asioista, vaikka hän ei kenties tuo sitä niin selvästi esille, koska kristikunta oli omaksunut luonnollisista syistä juuri tämän kannan, mutta totuuden vastaisesti oli unohtanut, minkälainen myös Jeesus Kristus oli, että hänkin oli ihminen, kuten muut. Kristikunta oli sen aivan unohtanut ja ryhtynyt palvomaan häntä Jumalana. Jos teosofien taholta olisi suoraan sanottu kristikunnalle: Jeesus Kristuksella on aivan erikoinen asema ja merkitys ihmiskunnan historiassa, – silloin kristikunta ehkei olisi kyennyt ottamaan niinkään paljon vastaan sitä teosofista sanomaa, jota nyt on viidenkymmenen vuoden aikana levitetty ja joka on saanut aikaan mullistuksia. Mutta kun on korostettu sitä, että kaikki ihmiset ovat veljiä uskontoon katsomatta, niin se on vaikuttanut sen, että kristikunnassa aletaan ymmärtää näitä asioita; ei enää halveksita niin paljon toisia rotuja ja uskontoja kuin ennen. Sen tähden me ymmärrämme, että

Madame Blavatsky, kuten sanottu, puhui niistä asioista hieman peitetysti. Mutta me voisimme silti kysyä: onko todistettavissa, voiko huomata, että Jeesus Kristuksella on erikoinen asema, että hänen sanomansa on erikoislaatuinen? Voiko sitä mistään huomata?

Jos ihminen totuuden etsijänä lähtee etsimään salaisia maailmoita, jos hän lähtee kehittämään itseään sillä tavoin, kuin teosofinen liike on neuvonut meitä kasvattamaan itseämme, jos hän lähtee tutkimaan elämää sen näkymättömältä ja salaiselta kannalta, voiko hän silloin huomata millään tavoin, että Jeesus Kristus on erikoisasemassa?

Tähän tekisi mieleni heti vastata: voi. Hän voi sen erityisesti huomata kuoleman tosiseikkojen yhteydessä. Jos emme vielä pääsisi tässä jokapäiväisessä järjessämme selville asioista, näemme sen heti, kun tutkimme kuolemanjälkeistä elämää; kun katselemme ihmisten kohtaloita henkiolentoina; silloin meille selviää, mikä on Jeesus Kristuksen merkitys. Ja vaikka tämä asia luonnollisesti on, kuinka sanoisin, yliaistinen ja sen tähden meidän jokapäiväisen kokemuksemme yläpuolella, niin on niissä katsantokannoissa, näkemyksissä, mihin me pyrimme, jotakin sellaista, jonka meidän järkemme voi hyväksyä, ennen kuin se itse omakohtaisesti näkisikään asioita.

Sen tähden, jos minä nyt puhun pari sanaa asioista, jotka ovat hieman tavallisen kokemuksen yläpuolella, en pyydä, että kukaan uskoisi umpimähkään, mutta jos hän harkittuaan huomaa, että niissä on järkeä, silloin hän voi ne hyväksyä, vaikkei itse voisikaan niitä omakohtaisesti tarkistaa.

Kuolemanjälkeisen elämän suhteen teemme sen selvän ja silmiinpistävän havainnon, että uskonnot ovat olleet ja yhä ovat erikoisen suurena tekijänä ihmisten elämässä. Ehkä kaikki eivät ymmärrä uskontojen merkitystä; ehkä tässä jokapäiväisessä elämässä hyvin monet ihmiset ajattelevat, että uskonnot ovat „hulbugia“ lastenkamarijuttuja. Eihän ketkään ihmiset oikeastaan ole niihin uskoneet. He ajattelevat: „Elämä itse on suuri

probleema, joka meidän tulee ratkaista: meidän tulee syödä, nukkua, asua, hankkia toimeentulo, mennä naimisiin jne. Ei elämästä mitään tulisi jollei suurin osa ihmisistä niistä kaikista huolehtisi. Jokaisen ihmisen eteen tulee kysymys: millä tavoin sinä hankit toimeentulosi ja miten elämäsi järjestät, mitä aiot tehdä? – Tämä on niin käytännöllinen kysymys, että useimmat ihmiset silloin unohtavat uskonnon. „Jos menen kirkkoon ja huudan taivaaseen, niin mitä se minua auttaa; minun täytyy hankkia toimeentuloni“. Ja monet ovat sanoneet ja vakuuttaneet: „Uskonnot ovat kuvittelua, ja mitä se ihmistä hyödyttää. Ei kukaan ole tullut takaisin tuosta kuolemanjälkeisestä maasta; siis ei kukaan tietä siitä mitään varmaa. Tässä elämässä on tultava toimeen“. – Ja ehkä juuri meidän aikanamme, jolloin olemme tulleet järkeviksi, ottaneet elämän tosiolojen kannalta, ajatellaan, että uskonnot eivät enää paljon merkitse. Ehkä niillä oli merkitystä ennen, mutta ei enää nyt.

Mutta meidän tarvitsee vain tutkia kuolemanjälkeistä elämää, katsella, kuinka ihmissielujen laita on ollut vuosituhansien, satojentuhansien vierieissä, ja kuinka ihmisten laita on yhä tällä hetkelläkin kuoleman jälkeen, jotta pääsisimme selville siitä, että uskonnot ovat olleet merkillisinä tekijöinä. Sillä uskonnot ovat joka tapauksessa puhuneet ihmisille sieluina, henkiolentoina: eivät ne ole vedonneet fyysisiin ihmisiin. Ja koska ihmiset kuoleman jälkeen ovat henkiolentoja ilman näkyvää kehoa, niin on myöskin selvää, että juuri kuoleman jälkeen on näkynyt, mikä merkitys ja vaikutus noilla uskonnoilla on ollut.

Voisimme sanoa, että kaikilla uskonnolla on eräs yhteinen piirre ja että sen tähden on myös yhteinen piirre kaikilla ihmisillä kuolemanjälkeisessä elämässä. Tämä yhteinen piirre uskonnoissa on niiden etiikka, siveysoppi: „Älä tee syntiä, paha, älä ole epärehellinen. Ole varovainen, ettet antaudu pahaan, ettet tee murhaa, aviorikosta jne“. Ja nämä määräykset ovat puhuneet perin selvästi jollekin inhimilliselle olemuspuolelle jokaisessa ihmisessä, niin että kaikki ihmiset ovat aina omaksuneet

käsityksen siitä pahasta, jota ei pitäisi tehdä. Tietenkin on aivan toinen asia, missä määrin ihmiset ovat olleet tekemättä pahaa. Ja kun katselemme maailmaa nyt ja tuhansia vuosia sitten, huomaamme, että me ihmiset olemme suuressa määrin tehneet syntiä, rikkoneet noita kieltoja vastaan. Seuraukset näistä pahoista teoista eivät ole ehkä niin selvästi näkyneet tässä näkyvässä, maanpäällisessä elämässä, mutta niin pian kuin ihminen on kulkenut kuoleman portin kautta ja seisonut siellä sieluna, henkiolentona, ovat hänet silloin kohdanneet hänen omat syntinsä ja pahat tekonsa. Menemme taaksepäin kuinka monta sataatuhatta vuotta tahansa, niin ihmiset sieluina ovat kuoleman jälkeen kohdanneet juuri sen pahan, mitä ovat tehneet, josta he itse tietävät sisässään, – ovat kuulleet, ymmärtäneet, – että se on syntiä itsekästä, saastaista. Ja sen tähden huomaamme kuolemanjälkeisessä elämässä yleisenä piirteenä: ihmissielut joutuvat jonkinlaiseen kärsimystilaan, kiirastuleen, helvettiin. Moni nimi on näille tiloille annettu eri uskonnoissa. Ja ne tilat ovat tosiseikkoja. Tämä on tuo yhteinen piirre kaikissa uskonnoissa ja kaikkien ihmisten kuolemanjälkeisessä elämässä: mitä ihminen elämänsä aikana on luullut, tietänyt, itse ajatellut synniksi, se kohtaa häntä jonkinlaisena korvausta vaativana ankarana tuomarina. Ja se korvaus, mikä siinä on ihmiseltä vaadittu, on kärsimystä. – Me tietenkin voisimme esittää näitä asioita paljon luonnontieteellisemmin; ei meidän tarvitse puhua tuomarista. Ihminen on rikkonut elämän lakia vastaan, ja kuoleman jälkeen sielussa syntyy vastavaikutus, ja ihminen saa puhdistua pahasta.

Mutta kun sitten seuraamme ihmissielun kohtaloa pitemmälle, niin huomaamme, että eroavuudet ovat sangen suuret. Tämä kärsimystila kuoleman jälkeen on ohimenevä; se ei kestä kauan. Se aika, minkä ihmissielut viettävät kiirastulessa, voi kyllä tuntua pitkältä, vallan ikuisuudelta, mutta jos maallisina vuosina sitä tahtoisimme määritellä, on se hyvin lyhyt. Joka tapauksessa tuo aika menee ohi, ja silloin alkaa ihmisen

varsinainen kuolemanjälkeinen elämä, se elämä, joka on annettu hänelle levoksi tämän maallisen elämän vaikeuksien jälkeen. Sillä Jumala on itse asiassa aina ollut paljon säälivämpi ja hellempi kuin me ihmiset koskaan olemme luulleet, ja itse olleet. Me olemme voineet luulla ja sanoa, että jotkut ihmiset ansaitsevat ikuisen rangaistuksen, mutta Jumala on aina katsonut asiaa toisella tavalla. On liian rohkeaa sanoa Jumala; tekisi mieleni sanoa luonto, suuri elämä. Se on ollut meille lempeä. Kun se on katsellut tätä näkyvää elämää, niin se on sanonut: „Ihmiset elävät vaikeuksissa tässä elämässä; tämä on heille suuri rangaistus; tämä on heille kärsimystä, ennenkuin he oppivat tekemään siitä paratiisin. Tämä on nyt kuin vankila; sen tähden he tarvitsevat kuoltuaan lepoa, iloa, riemua“. Ja niin on laita jokaisen ihmissielun historiassa. Kun ihminen vapautuu tästä elämästä, hänen kärsimystilansa on ohimenevä; varsinainen elämä kuoleman jälkeen on iloa ja lepoa ja ihmeellisten autuaallisten kokemusten aikaa.

Kun tarkastamme näitä erilaisia kuolemanjälkeisiä tiloja, huomaamme, että uskonnot ovat itse asiassa olleet kaikista suurimpana tekijänä valmistamassa ihmisille heidän taivaataan. Taivaat ovat erilaisia, vaikka kiirastulet ovat ihmisille yhtäläisiä. Tämä käy selväksi, jos otamme pari esimerkkiä.

Jokaisessa uskonnossa huomaamme tietynlaisen siveellisen ja henkisen pohjasävelen. Jokainen uskonto on omalla tavallaan tahtonut kuvata sitä elämää, joka on ikuinen, sitä elämää, joka on yhteinen kaikkialla, siis tahtonut kuvata juuri Salaisen Valkoisen Veljeskunnan elämää. Jokainen uskonto on tahtonut kuvata Kristusta, käsitettynä silloin mystisenä Kristuksena, yhtenäisenä henkisenä elämänä, joka on olemassa ihmisissä siemenenä ja joka voi heissä puhjeta esille. Tätä jokainen uskonto on tahtonut kuvata ja samalla vetää sitä esille ihmissielun maaperästä. Sen tähden jokaisessa uskonnossa on erikoinen tunnusmerkki, ja jokainen uskonto on omalla tavallaan koettanut näyttää ihmisille

sitä elämää, jota Salainen Valkoinen Veljeskunta elää, mystisen Kristuksen elämää.

Ajatelkaamme esimerkiksi vanhaa hindu-uskontoa, arjalaisen ihmisrotumme kaikista vanhinta uskontoa, josta meillä on selvät jäljet Intiassa, sillä nykyinen hindu-uskonto on brahman- ja veedauskon jälkeläinen. Tämä vanhan hindu-uskonnon perustaja ei ole kukaan yksilö, vaan puhutaan vanhoista risheistä, jotka sen perustivat. Jos tahdomme tietää, mikä on sen perussävel, silloin sanoisimme: sen perussävel on velvollisuuden täyttäminen, sanskritinkielisellä sanalla dharma. Ja kun katselemme ensimmäisiä aikoja, niin huomaamme, kuinka velvollisuus käsitettiin sillä tavoin, että ihmiset olivat luonnostaan jaetut eri yhteiskuntaluokkiin, kasteihin, joita olivat brahmiinit, sotilaat, kauppiat ja maanviljelijät. Nämä eri yhteiskuntaluokat olivat hyvin tarkasti erotetut toisistaan, ja ihmiset eivät saattaneet nousta luokasta toiseen samassa elämässä. Ihmisen velvollisuus oli elää siinä luokassa, johon oli syntynyt, ja hänen tehtävänsä ihmisenä oli täyttää mallikelpoisesti velvollisuutensa juuri siinä luokassa, johon oli syntynyt. Tämä oli dharma. Ja vasta sitten, kun ihminen esimerkiksi maanviljelijänä täytti velvollisuutensa viimeistä piirtoa myöten, hän saattoi joskus jälleensyntyä ylempään luokkaan. Kaikista korkeimmat olivat brahmiinit, opettajat, ja oli aivan kuin ihanteena kaikille vanhoille intialaisille, että he joskus saisivat syntyä brahmiinikastiin.

Tuo uskonnon antama opetus jätti niin syvän leiman ihmisten tietoisuuteen, että aina, kun ihminen Intiassa juuri tässä vanhemmassa uskonnossa oli elänyt tuossa ilmapiirissä ja omaksunut sen käsityksen velvollisuuden täyttämisestä, hän kuolemanjälkeisessä elämässä jonkinlaisesta alitajunnan pakotuksesta käsitti taivaansa sellaiseksi yhteiskunnaksi, jossa suoritetaan velvollisuus ja palkinnoksi saadaan kohoaminen yhteiskuntakastissa. Sen tähden taivas intialaisessa uskonnossa on hyvin järjestetty yhteiskunta, missä ihmisyksilöt iloisina ja

riemuiten osaavat täyttää velvollisuutensa, ja missä heidät sitten korotetaan.

Ei pidä suinkaan ajatella, että tämä ihmissielujen taivaassaolo kuluisi mitenkään hukkaan tai että se olisi ainoastaan lepoa. Ei se sitä ole. Kuten yön nukkumiseen ei ole ainoastaan lepoa, vaan hyvin tärkeitä toimintaa. Sen tähden tuo hindulainen taivas, onnellinen yhteiskunta, on aivan kuin suuri inspiroiva henkiolento, suuri voima näkymättömässä maailmassa, joka yhä inspiroi eläviä ihmisiä, puhuu heidän omassatunnossaan: „Täytä hyvin velvollisuutesi, silloin sinulle käy hyvin“! Tällainen inspiroiva voima on olemassa meidän planeetassamme. Kaikki nuo miljoonat kuolleet muodostavat tämän suuren inspiroivan voiman, joka huutaa meille keskeytyttä: „Älä petä velvollisuuttasi“! Sen tähden juuri tämä vanha taivas on hyvin paljon vaikuttanut siihen, että yhteiskuntaolomme ovat muodostuneet sellaisiksi, kuin ne nyt ovat, ja että niissä on jatkuvasti niin suuri voima. Tämä porvarillinen yhteiskunta on merkillisen luja; ei sitä voi kaataa; ja jos joku yrittää sitä kaataa, siitä tulee vain helvetti. Sen perusta on juuri tuossa vanhassa, meidän rotumme alkuperäisessä taivaassa, jossa on aina ihmisiä, ja joka meitä jatkuvasti inspiroi.

Ottakaamme sitten toinen esimerkki. Otamme vanhan persialaisen uskonnon, vanhan Zarathustran uskonnon, parsilaisuuden, jossa on alkuperäinen Zarathustra sekä myöhemmät opettajat, jotka kutsuivat itseään samalla nimellä. Tässä uskonnossa on myös oma perussävelensä, joka on toinen kuin edellisessä. Kun Zarathustra vaelsi täällä maan päällä vanhojen iranilaisten joukossa, hän katseli maailmaa aivan kuin uusin silmin, ei kuten rishit. Hän tunsi näin: „Oi, kuinka tämä maailma on kaunis ja kuinka tämä voisi olla onnellinen kotipaikka ihmisille, jos he vain tahtoisivat elää täällä onnellisina! – Mitä vaadittaisiin ihmisiltä, että he olisivat onnelliset? Vaadittaisiin, että he kunnioittaisivat tätä jumalallista luontoa, maailmaa, ilmaa, vettä, maata ja ennen kaikkea tulta, joka on

auringon kuva, auringon poika. Kun ihmiset kunnioittaisivat luontoa ja ymmärtäisivät, että sitä ei saa saastuttaa, että luontoa on autettava sen luomistyössä, että se puolestaan voisi auttaa ihmisiä, silloin ihmiskunta olisi onnellinen“. Ja Zarathustra neuvoi: „Viljelkää maata. Kun sen teette, silloin se palkitsee teidät, ja teidän sielunne puhdistuu, sillä juuri puhtaus on se, mitä ihmissielulta vaaditaan. Älkää saastuttako vettä, se on jumalainen. Mitä likaa on, se kaivettakoon maahan, mutta vettä älkää saastuttako, sillä se on itsessään puhdas. Peskää itsenne sillä ja olkaa kiitolliset luonnolle, että se tekee teille mahdolliseksi pitää kehonne puhtaana. Olkaa siis sanoissanne, puheissanne ja ajatuksissanne puhtaat, silloin olette onnelliset“. – Puhtaus on tässä persialaisten uskonnossa perussävelenä.

Kun me katselemme heidän kuolemanjälkeistä taivastaan, silloin meidän täytyy katsella hyvin kaukaisia aikoja, sillä varsinainen parsilaisen uskonnon kannattajia on nykyään hyvin vähän. Kuitenkin on täysi syy ymmärtää tätä uskontoa ja sitä taivasta, sillä kun sitä katselemme, niin me huomaamme, että vaikka ihmiset täällä maan päällä eivät olisi eläneetkään Zarathustran kaikkien oppien mukaan, heidän sieluunsa oli syöpynyt käsitys siitä, mitä on ihmisen onni, mistä se johtuu. Sen tähden nuo valon ja auringon palvelijat myöskin taivaassa katselevat ja ihailevat luontoa, tekevät työtä luonnossa; he ovat puhtaita; koko heidän sielunelämänsä on kirkas, läpinäkyvä. He pyrkivät puhtauteen; he sanovat itselleen: „Sinä et voi katsella aurinkoon, jos et ole puhdas“. – Kun aurinko nousi aamulla, parsilaiset kunnioittivat aurinkoa. Sen tähden kun he kuolemanjälkeisessä elämässä palvovat Jumalaa, heidän juhlahetkensä on, kun he suurin joukoin tervehtivät Jumalan aurinkoa. Ja he eivät voi olla mukana, jolleivät tunne, että heidän tekonsa ja ajatuksensa ovat olleet puhtaat.

Kun katselemme, mitä hyötyä tästä taivaasta on nykyään ihmiskunnalle, niin huomaamme, että se on aina ollut suurena inspiraationa kaiken luonnonläheisen elämäntapojensa takana.

On monia työn muotoja, jotka ovat epäsiiveellisiä, jos niitä tarkoin punnitaan, mutta eräs työ on olemassa, joka on puhdas ja siiveellinen, joka nostaa ihmistä, ja se on maanviljelys. Huomaamme kyllä usein, ehkä juuri meidän päivinämmä, että maanviljelijät voivat olla meidän mielestämme materialistisia ihmisiä, jotka eivät ymmärrä henkisiä asioita, mutta tämä johtuu siitä, että heidän henkisyytensä on pukeutunut luonnon palvontaan, joka itse asiassa vaikuttaa heissä alkemiallisesti, niin että se heitä puhdistaa. Yleensä luulen, että maata viljelevä luokka, se, joka saa tuntea että tämä on sen omaa peltoa, on kaikista tervein siiveellisesti. Sillä ei ole niin paljon viettelyksiä kuin muilla ihmisillä, jotka ovat irtaantuneet luonnosta, ja alkaneet elää sellaisissa yhteiskunnissa, joissa on hyvin paljon keinotekoisia. Mutta ne ihmiset, jotka palvovat luontoa, ovat tekemisissä niin puhtaiden, jumalaisten voimien kanssa, että he itse siitä puhdistuvat ja saavat siiveellistä voimaa.

Tämän kaiken takana on yhä vieläkin tuo vanha zarathustralainen taivas. Se on se, joka on siiveellisenä pohjana, joka huutaa ihmisille: „Tämä on luonnollinen elämä, nouse ja ymmärrä mitä kaikkea se sisältää! Ei se tyhjenny ainoastaan raadantaan, vaan se sisältää paljon muuta.“ Tämä on meidän ihmiskuntamme takana, ja se on peräisin tuolta vanhalta zarathustralaiselta ajalta.

Vanha kreikkalainen sivistys ja uskonto korosti erityisesti musiikkia ja taidetta. Sen tähden ei ole ollenkaan kummastuttavaa, että kreikkalainen sivistys yhä vielä on kaikkien taiteilijoiden ihanne, sillä silloin osattiin nähdä esimerkiksi ihmiskehon kauneus ja sopusointu. Ellemme tutki kreikkalaisen taiteen saavutuksia, niin osaamme luoda vain kömpelöitä taideteoksia. – Vanhassa Kreikassa oli myös Orfeus, joka soitti ja lauloi. – Meidän taiteemme on saanut paljon kreikkalaiselta ajalta. Meidän musiikkimme on paljon kehittyneempi kuin itämainen, josta täytyy sanoa, ettei se ole saavuttanut sitä täydellisyyttä kuin länsimainen. Itämainen musiikki voi

kummastuttaa meitä pitkällä, yksitoikkaisilla, hypnotisoivilla soinnuillaan, mutta se ei ole noussut siihen korkeuteen kuin länsimainen, joka paljastaa meille uusia merkillisiä syvyyksiä elämästä.

Sen tähden meidän täytyy sanoa, että juuri nuo uskonnot ja sivistykset, joista edellä on ollut puhe, ovat kukin omalla tavallaan vaikuttaneet itsetietoisempaan henkiseen pyrkimykseen niin, että nuo vaikutukset maan päällä yhä vieläkin näkyvät. – Ja ohimennen sanoen: kreikkalaisten mielestä kuolemanjälkeinen elämä oli ikävä ja kolkko. He sanoivat: „Ennen olen kerjäläinen maan päällä kuin kuningas tuonelassa“. Mutta kun he olivat tuon ikävän tilan ohi päässeet, silloin he pääsivät siihen elämään, jossa he olivat yhtä onnelliset kuin jumalat ja ottivat osaa heidän autuuteensa. Se oli kulkua ja vaellusta kauneuden maailmassa. Siinä heidän jumalansa olivat elävinä, ja heidän olivat heille juuri kauneuden perikuvia. Siellä oli nuoria tyttöjä ja naisia, jumalattaria, voimakkaita miehiä, kuten Ares, siellä on vanhuksia, kuten Zeus, siellä olivat kaikki heidän jumalansa elävinä, ja he saivat katsella heidän seurusteluaan vähän kauempaa, mutta kuitenkin iloiten heidän näkemisestäänkin.

Niin kauan kuin ihmiset uskoivat kuninkaisiin, he tunsivat kohoavansa sielussaan, kun näkivät heitä. Samalla tavoin juuri oli kreikkalaisten taivaassa. – Sen tähden kreikkalainen taivas on yhä kaiken kauneuden takana, taiteen takana, mutta samalla myös kaiken harmonisen järjestyksen takana. Se taivas yhä inspiroi kaikkia kauniita seremonioita, kaikkea kauneutta musiikissa ja taiteessa.

Jos sitten otamme Mooseksen eli juutalaisten uskonnon ja kysymme, mitä se vaikuttaa ihmisiin, niin voimme tajuta sen sanovan ihmisille: „Sinun pitää tuntea itsesi valituksi olennoiksi, itsenäiseksi ihmiseksi, joka saa jotain aikaan. Sinä viet perille ihanteesi, vaikka se sortaisi toisia“. Siinä on jotakin kovaa. Mutta kuitenkin meidän täytyy sanoa, että täällä maan päällä on paljon

ihmisiä, jotka ymmärtävät, että ihmisen pitää saavuttaa päämääränsä laillisin keinoin, vaikka toiset siitä kärsivätkin.

Ja lopuksi minun täytyy vielä muutamain sanoin kuvata meidän kristillistä kuolemanjälkeistä elämäämme. Kun me astumme tutkijoina ja etsijöinä kuoleman valtakuntaan ja kysymme itseltämme, mitä kristinusko on sitten vaikuttanut, minkälaisen taivaan se on luonut, mitä se on saanut aikaan, kun nuo toiset henkivoimat ovat siellä niin selvinä, niin silloin me huomaamme jotakin joka, kun sitä tarkemmin tutkimme, samalla paljastaa meille minkä tähden Jeesus Kristus on erikoisasemassa. Sillä mitä me huomaamme? Me huomaamme sen, että kristityt taivaat ovat, lukuunottamatta eräitä muodollisia seikkoja, samanlaiset kuin noiden toisten uskontojen taivaat. Ja me huomaamme itse asiassa, että kristityt ihmiset mentyään kuoleman portin lävitse, joutuvat, kun he astuvat taivaaseen, toisen tai toisen vanhan uskonnon inspiraation vaikutuspiiriin. On aivan kuin heistä menisi jokin pieni säde tai lanka noihin toisiin taivaisiin. Ja vaikka kristityt ovatkin omassa taivaassaan ja palvovat omalla tavallaan Jumalaa ja kulkevat mielestään „Uudessa Jerusalemissa“, niin se siveellinen pohja, mikä heillä on, tulee noista toisista vanhojen uskontojen taivaista.

Tämä on hyvin merkillinen asia, ehkä tiedä, miten sitä kuvaisin, teidän täytyy omalla intuitiollanne päästä siitä selville. Kristikunta ei toistaiseksi vielä ole löytänyt mitään uutta, vaan kristityt kansoittavat noita vanhoja taivaita. Vaikka he eivät suorastaan ole niiden keskellä, vaan ovat muodollisesti omissa kirkoissaan ja maisemissaan ja elävät elämää, joka muistuttaa tätä maanpäällistä elämää, niin kuitenkin heidän siveellinen pyrkimyksensä on sama kuin muiden vanhojen uskontojen.

Silloin me kysymme: eikö Jeesus Kristus olekaan saanut mitään aikaan? Täytyykö hänen turvautua noihin toisiin korkeisiin olentoihin? Siihenkö se kaikki tyhjentyy, että ns. kristityt ihmiset taivaassaan istuvat protestanttisissa kirkoissa ja korostavat esimerkiksi sitä, kuinka heidän elämänsä on siinä, että

tekevät velvollisuutensa, – jolloin näkymätön lanka on olemassa hindulaiseen taivaaseen? Näin me ihmetellen kysymme.

Mutta sitten me huomaamme, että Jeesus Kristus ei ole vielä saanut kovin monta omaan taivaaseensa. Vain harvat ovat ymmärtäneet Jeesus Kristusta, ja välittäneet hänestä, siksi on hänen taivaassaan niin harvoja ihmisiä. Muistakaamme, kuinka Hän sanoi opetuslapsilleen: „Minun Isäni talossa on monta huonetta“. Sillä Hän tarkoitti: „Tuossa Isäni valtakunnassa on kaikkien uskontojen huoneet. Nyt minä lähdän valmistamaan teille sijaa“. Ja tämän Hän sanoi nimenomaan opetuslapsilleen. Ja minkälainen on se sija? Sen me ymmärrämme, kun muistamme ja käsitämme, mikä on Jeesus Kristuksen sanoman, siis kristinuskon perussävel. Se perussävel on rakkaus. Vaikka me olemme suunnattomasti puhuneet ja saarnanneet rakkaudesta, niin me olemme hyvin, hyvin vähäisessä määrin ymmärtäneet, mitä se sana tarkoittaa, mitä se Jeesus Kristuksen sanomana tarkoitti. Vaikka ihmiset luulisivat täällä sen ymmärtävänsä ja puhuisivat siitä joka sunnuntai, niin näkyy heti, kun he astuvat kuoleman portin lävitse, ovatko he sitä ymmärtäneet. Kun heidän kuolemanjälkeinen taivaansa aukenee, silloin näkyy, ovatko he ottaneet vastaan Jeesus Kristuksen sanoman. Sillä jos ihminen on ymmärtänyt Jeesus Kristuksen sanoman rakkaudesta, silloin hänen taivaansa on hyvin merkillinen. – Minä en ole nyt ollenkaan puhunut mestareista, vihityistä ym. sellaisista, vaan aivan tavallisista uskovaisista ihmisistä. – Siis minkälainen on sen ihmisen taivas, joka on ymmärtänyt, mitä Jeesus on tarkoittanut rakkaudella? Ja meidän täytyy myös toiselta puolen mainita, että aina on ollut ihmisiä, vaikkapa vain muutamia tuhansia, mikä ihmiskuntaan nähden on sangen pieni määrä, – jotka ovat sen ymmärtäneet. Kun nämä ihmiset astuvat kuoleman portin lävitse, ei heidän tavallisesti ollenkaan tarvitse olla kiirastulesa, sillä he ovat ymmärtäneet, mitä rakkaus on. Jeesus Kristus vapauttaa juuri helvetistä, jos ymmärtää hänen sanomansa. – Nämä ihmiset tulevat silloin siihen taivaaseen, joka

on kaikkialla, eikä kuitenkaan missään erityisesti. He liikkuvat vapaasti. Heistä tulee jonkinlaisia enkeleitä, niinkuin uskonnoissa on oikein arveltu. Heistä tulee auttajia, jotka ovat valmiit palvelemaan toisia. He eivät ajattele itseään, eivät ajattele, että heillä pitää olla elämänkruunu, että heidän pitää elää ikuista elämää, ja että he eivät ole oikein taivaassa, ellei heille anneta harppua näppäiltäväksi jne. Päinvastoin nuo asiat ovat heistä olleet jo maan päällä mitättömiä – lapsellisia. He ovat niitä ihmisiä, jotka rakkaudesta palvelevat, jotka ymmärtävät, että rakkaus itsessään sisältää aivan muuta, kuin mitä sillä tavallisesti ymmärretään. Ja kuoleman jälkeen heidät toivotetaan tervetulleiksi siihen taivaaseen, jonka Jeesus Kristus valmisti omilleen. Se taivas on jo heti alusta alkaen työtä, oppimista, auttamista, palvelemista.